

Sikkerhetsdatablad iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Avsnitt 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

- **1.1 Produktidentifikator**
- Handelsnavn: **T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU**
- Artikkelnr.: Set: 194150, 4194150
- **1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes**
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Standardløsning for kalibreringsformål
- **1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**

- **Produsent/leverandør:**

Tintometer GmbH
Schleefstraße 8-12
44287 Dortmund
Made in Germany
www.lovibond.com

phone: +49 231 94510-0
e-mail: sales@tintometer.de

Tintometer GmbH
Division AQUALYTIC®
Schleefstr. 12
44287 Dortmund
Made in Germany
www.aqualytic.de

phone: +49 231 94510-755
e-mail: sales@aqualytic.de

The Tintometer Limited
Lovibond® House
Sun Rise Way
Amesbury
Wiltshire SP4 7GR
United Kingdom

phone : +44 1980 664800
e-mail: SDS@tintometer.com

- **Avdeling for nærmere informasjon:**

E-post: sds@tintometer.de
Avdeling for produktsikkerhet

- **1.4 Nødtelefonnummer**

+47 2103 4452
Språk: Engelsk og Norsk

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

- **2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen**
- Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008

GHS07

Skin Sens. 1 H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

- **2.2 Merkingselementer**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008** Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.
- **Farepiktogrammer**

GHS07

- **Varselord** Advarsel

(fortsatt på side 2)

NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Handelsnavn: T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU

(fortsatt fra side 1)

Farebestemmende komponenter ved etikettering:

metenamin

Faresetninger

H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

Sikkerhetssetninger

P302+P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye vann.

P333+P313 Dersom det forekommer hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.

P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

2.3 Andre farer Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Denne blandingen inneholder ingen stoffer som regnes som persistente, bioakkumulerende eller toksiske (PBT), eller som svært persistente og svært bioakkumulerende (vPvB), i henhold til kriteriene i REACH-forskriftens vedlegg XIII.

Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2 Stoffblandinger
Beskrivelse: vannløsning

Farlige innholdsstoffer:

CAS: 100-97-0 EINECS: 202-905-8 EF-nummer: 612-101-00-2 Registreringsnummer: 01-2119474895-20-XXXX	metenamin	⚠ Flam. Sol. 2, H228; ⚠ Skin Sens. 1, H317	2,5-5%
---	-----------	--	--------

Ytterligere informasjoner: Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak
Generelle informasjoner: Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.

Etter innånding: Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

Etter hudkontakt:

Vask straks av med mye vann.

Dersom det forekommer hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.

Etter øyekontakt: Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.

Etter svelging:

Skyll munnen og drikk rikelig med vann.

Ved besvær, sørg for legebehandling.

Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Allergiske symptomer

ved svelging:

Mage-tarm-besvær

Farer risiko for sensibilisering av huden

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Brannslukkingstiltak

5.1 Slökkingsmidler
Egnede slukningsmidler: Brannslukningstiltak tilpasses omgivelsene.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Produktet er ikke brennbart.

Ved oppheting og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.

Under brann kan det frisettes:

nitrogenoksider (NOx)

Ammoniakk

Cyanvannstoff (blåsyre HCN)

5.3 Råd til brannmannskaper
Spesielt verneutstyr:

Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.

Bær hel beskyttelsesdrakt.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Handelsnavn: T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU

(fortsatt fra side 2)

· Ytterligere informasjoner

Samle sammen kontaminert slukningsvann for seg, må ikke komme ned i kloakker eller avløp. Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter. Brann i omgivelsene kan frigjøre farlig damp.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

· 6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

· Råd til andre personer enn nødhjelpspersonell:

Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

· Råd til nødhjelpspersonell: Verneutstyr: se avsnitt 8

· 6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.

Fortynn med rikelig med vann.

· 6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

Absorber med væskeabsorberende materiale (sand, diatomitt eller universalbindere).

Bortskaff kontaminert materiale som avfall i.h.t. punkt 13.

· 6.4 Henvisning til andre avsnitt

Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.

Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og lagring

· 7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

· Råd om trygg håndtering: Unngå aerosoldannelse.

· Hygienetiltak:

Unngå berøring med huden.

Tilsølte klær må fjernes straks.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.

· 7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

· Lagring:

· Krav til lagerrom og beholdere:

Lagres på et kjølig sted.

Må bare oppbevares i uåpnede originalbeholdere.

· Informasjoner om felles lagring: Lagres adskilt fra oksydasjonsmidler.

· Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:

Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.

Beskyttes mot lyspåvirkning.

Beskyttes mot luftfuktighet og vann.

· Anbefalt lagertemperatur: 20°C +/- 5°C

· 7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r) Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

· 8.1 Kontrollparametere

· Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:

CAS: 100-97-0 metenamin

AG | Langtidsverdi: 3 mg/m³

· DNEL-verdier

Avledet uten virkning (DNEL)

CAS: 100-97-0 metenamin

Dermal	DNEL	8,8 mg/kg (Worker / long-term /systemic effects)
Inhalativ	DNEL	31 mg/m ³ (Worker / long-term /systemic effects)

· Anbefalte overvåkingsprosedyrer:

Metodene for måling av atmosfæren på arbeidsplassen må oppfylle kravene i standardene DIN EN 482 og DIN EN 689.

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Handelsnavn: T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU

(fortsatt fra side 3)

- **PNEC-verdier**
Beregnet konsentrasjon uten virkning (PNEC)

CAS: 100-97-0 metenamin	
PNEC	100 mg/l (Sewage treatment plant)
	0,5 mg/l (Marine water)
	2,4 mg/l (Fresh water sediment)
	3 mg/l (Fresh water)

- **Ytterligere informasjon:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **8.2 Eksponeringskontroll**
- **Tekniske tiltak:**
Tekniske tiltak og egnede arbeidsforhold bør prioriteres før bruk av personlig verneutstyr.
Se punkt 7.
- **Personlig verneutstyr:**
- **Åndedrettsvern:** Bruk åndedrettsbeskyttelse ved innvirkning av damper/støv/aerosol.
- **Anbefalt filterapparat for kort tids bruk:** Filter P2
- **Håndvern:**
Bruk hansker ved brudd/lekkasje.
Etter bruk av hansker må man benytte hudrense- og hudpleiemidler.
- **hanskemateriale**
Nitrilkautsjuk
Anbefalt materialtykkelse: $\geq 0,11$ mm
- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**
Verdi for gjennomtrengelighet: Level ≤ 1 (10 min)
Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- **Øyvern:** Bruk vernebriller ved brudd/lekkasje.
- **Kroppsværn:** Arbeidsbeskyttelsesdrakt
- **begrenset og kontrollert miljøksponeering** Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper	
• Utseende:	
Form:	Suspensjon
Farge:	melkete
• Lukt:	Fiskelignende
• Lukterskel:	Ikke bestemt.
• pH-verdi ved 20°C:	7,5
• Smeltepunkt/smelteområde:	Ikke bestemt.
• Kokepunkt/kokeområde:	100°C
• Flammepunkt:	Ikke brukbar.
• Antennelighet (fast, gassformet):	Ikke brukbar.
• Spaltningstemperatur:	Ikke bestemt.
• Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
• Ekspløsjonsfare:	Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig.
• Ekspløsjongrensener:	
• Nedre:	Ikke brukbar.
• Øvre:	Ikke brukbar.
• Oksidasjonsegenskaper:	ingen
• Damptrykk:	Ikke bestemt.
• Tetthet ved 20°C:	1,02 g/cm ³
• Relativ tetthet:	Ikke bestemt.
• Damptetthet:	Ikke bestemt.
• Fordampingshastighet:	Ikke bestemt.

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Handelsnavn: T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU

(fortsatt fra side 4)

· Løslighet i / blandbarhet med vann:	Fullstendig blandbar.
· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	Ikke bestemt.
· Viskositet:	Ikke bestemt.
· Løsningsmiddelandel:	
Organiske løsningsmidler:	0,0 %
Vann:	< 95 %
Andel faste stoffer:	< 6 %
· 9.2 Andre opplysninger	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** se avsnitt 10,3
- **10.2 Kjemisk stabilitet** Stabil ved omgivelsestemperatur.
- **10.3 Risiko for farlige reaksjoner**
Nitrosaminer (som er kreftfremkallende) kan frigjøres ved kontakt med nitritter, nitrater eller nitrogensyre!
Reaksjoner med peroksider.
Reaksjoner med oksydasjonsmidler.
- **10.4 Forhold som skal unngås** Sterk oppvarming (nedbrytning)
- **10.5 Uforenlige materialer** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytingsprodukter**
Mulighet for avspaltning av små mengder formaldehyd.
se avsnitt 5

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

- **11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger**
- **Akutt giftighet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

CAS: 100-97-0 metenamin

Oral	LD50	9200 mg/kg (rotte) (IUCLID)
Dermal	LD50	>2000 mg/kg (rotte) (OECD 402)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **Hudetsing/hudirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· Informasjon om bestanddeler:

CAS: 100-97-0 metenamin

Irritasjonsvirkning på huden	OECD 404	(rabbit: no irritation)
Irritasjonsvirkning på øynene	OECD 405	(rabbit: no irritation)

- **Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt**
Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

· Informasjon om bestanddeler:

CAS: 100-97-0 metenamin

Sensibilisering	OECD 406	(guinea pig: positive)
	Patch test (human)	(positive) (IUCLID)

- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
Følgende uttalelser gjelder blandingen:
- **Arvestoffskadelig virkning på kjønnsceller** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Kreftframkallende egenskap** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Reproduksjonstoksicitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Handelsnavn: T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU

(fortsatt fra side 5)

- **STOT – enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – gjentatt eksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Informasjon om bestanddeler:

OECD 414: Teratogenisitetstester
 OECD 473: Mutagenisitetstester
 OECD 471, 474, 476, 487: Testing av arvestoffskadelighet

CAS: 100-97-0 metenamin

OECD 471	(negative) (Bacterial Reverse Mutation Test - Ames test)
OECD 474	(negative) (Mammalian Erythrocyte Micronucleus Test) (IUCLID)

Mer informasjon om toksisitet:

Under gitte forhold kan kontakt med nitritter eller salpetersyre føre til dannelse av nitrosaminer, som har vist seg å være kreftfremkallende ved dyreforsøk.

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

12.1 Giftighet
Akvatisk toksisitet:
CAS: 100-97-0 metenamin

EC50	36 mg/l/48h (Daphnia magna) (IUCLID)
EC10	5 mg/l (fisk)
LC50 (statisk)	41 mg/l/96h (Lepomis macrochirus) (US-EPA)

Toksisitet for bakterier
CAS: 100-97-0 metenamin

EC50 (statisk)	>5000 mg/l (Bacterial toxicity) (DIN 38412) (Merck, Vibrio fischeri)
----------------	--

12.2 Persistens og nedbrytbarhet
CAS: 100-97-0 metenamin

OECD 302 C	39–47 % / 28 d (lett biologisk nedbrytbar) (Modified MITI Test (II))
------------	--

12.3 Bioakkumuleringsevne

Pow = n-oktanol/vannfordelingskoeffisient
 log Pow < 1 = Konsentreres ikke i organismer.

CAS: 100-97-0 metenamin

log Pow	-2,84 (.) (experimental) (IUCLID)
---------	-----------------------------------

12.4 Mobilitet i jord Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Denne blandingen inneholder ingen stoffer som regnes som persistente, bioakkumulerende eller toksiske (PBT), eller som svært persistente og svært bioakkumulerende (vPvB), i henhold til kriteriene i REACH-forskriftens vedlegg XIII.

12.6 Andre skadevirkninger Bør helst ikke tilføres miljøet. Emisjon i miljøet bør unngås.

Vannfare:

Ikke la stoffet komme ufortynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
 Må ikke komme ufortynnet eller nøytralisert ned i spillvann eller i avløpsgrøft.

Avsnitt 13: Sluttbehandling

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder
Anbefaling:

Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.
 Overgis oppsamling av spesialavfall eller bringes til oppsamlingssted for problemavfall.

Europeiske avfallslisten

16 05 06*	laboratoriekjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer, herunder blandinger av laboratoriekjemikalier
-----------	--

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Handelsnavn: T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU

(fortsatt fra side 6)

- **Ikke rengjort emballasje:**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

· 14.1 UN-nummer: · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 FN-forsendelsesnavn · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 Transportfareklasse(r) · ADR, IMDG, IATA · klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe: · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.5 Miljøfarer	Ikke brukbar.
· 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Ikke brukbar.
· 14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjon:	Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger.

Avsnitt 15: Opplysninger om regelverk

- **15.1 Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen**

- **EF-forordning nr. 1005/2009 om stoffer som bryter ned ozonlaget:**

ingen av innholdsstoffene er listet opp

- **Direktiv 2012/18/EU (SEVESO III):**

- **Navngitte farlige stoffer - vedlegg I** ingen av innholdsstoffene er listet opp

- **EU-forordning nr. 649/2012**

ingen av innholdsstoffene er listet opp

- **Informasjoner om arbeidsinnskrenkning:** Observér beskjeftigelsesinnskrenkningene for ungdommer.

- **15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

- **Relevante satser**

H228 Brannfarlig fast stoff.

H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

- **Opplæringstips** Operatører og fraktførere må gis tilstrekkelig informasjon, instruksjoner og opplæring

- **Forkortelser og akronymer:**

OECD: Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling

STOT: spesifikk målorgantoksisitet

SE: enkelteksponering

RE: gjentatt eksponering

EC50: halvparten av maksimal effektiv konsentrasjon

IC50: halvparten av maksimal inhiberende konsentrasjon

NOEL eller NOEC: Ingen observert effektinnivå eller -konsentrasjon

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

(fortsatt på side 8)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 20.07.2018

Versjon 10

revidert den: 17.07.2018

Handelsnavn: T-CAL Standards 800 NTU / 200 NTU / 20 NTU / < 0.1 NTU

(fortsatt fra side 7)

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)
PNEC: Predicted No-Effect Concentration (REACH)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Flam. Sol. 2: Brannfarlige faste stoffer – Kategori 2
Skin Sens. 1: Hudsensibilisering – Kategori 1

· **Kilder** Data er hentet fra sikkerhetsdatablader, referansemateriale og faglitteratur.

NO